

Sygn. akt I C 855 / 12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2013 r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku - Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Beata Sokalska

Protokolant Paulina Szkutnik

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2013 r. w Kłodzku

sprawy z powództwa R. O.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w K.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Skarbu Państwa- Zakładu Karnego

w K. na rzecz powoda R. O. kwotę 3.000,00 złotych (trzy tysiące złotych 00/100);

II. zasądza od strony pozwanej Skarbu Państwa - Zakładu Karnego w K. na rzecz powoda R. O. kwotę 30,40 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. dalej idące powództwo oddala;

IV. przyznaje adwokatowi R. Ś. (Kancelaria Adwokacka ul. (...), (...)-(...) K.) od Skarbu Państwa kwotę 1.476,00 złotych (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych 00/100) w tym 276,00 złotych (dwieście siedemdziesiąt sześć złotych 00/100) podatku VAT, tytułem nieopłaconej ani w całości, ani w części pomocy prawnej udzielonej powodowi R. O. z urzędu.

Sygn. akt I C 855/12

UZASADNIENIE

Powód R. O. domagał się kwoty 6.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia.

W uzasadnieniu podał, że odbywając karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w K. dowiedział się o śmierci swojego brata. Zgłosił wniosek o pozwolenie na udział w pogrzebie brata. Uzyskał zezwolenie na udział w pogrzebie pod konwojem. Jednakże okazało się, iż pozwany nie mógł mu zapewnić konwoju, wobec czego powód nie otrzymał zgody na uczestnictwo w pogrzebie brata. Zdaniem powoda, uniemożliwienie mu udział w pogrzebie brata, stanowi wystarczającą przesłankę stwierdzenia naruszenia jego dóbr osobistych. Odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie art. 448 k.c. za krzywdę wyrządzoną tym naruszeniem, nie zależy od winy. Wobec czego uznać należy, że doszło do naruszenia godności powoda. Katalog dóbr osobistych, ujętych w art. 23 k.c. ma charakter otwarty.

Liczne dobra uregulowane zostały w Konstytucji RP, począwszy od art. 5, który wymienia wolność i prawa człowieka i obywatela, oraz art. 30 wskazujący na fundamentalne znaczenie przyrodzonej, niezbywalnej i nienaruszalnej godności człowieka, która stanowi źródło tych wolności i praw człowieka i obywatela. Pozbawiając powoda uprawnień do uczestniczenia w pogrzebie brata, pozwana naruszyła jego godność zarówno w odczuciu powoda jak i w szerszym

powszechnym odczuciu. Występując o zadośćuczynienie skazany nie musi wykazywać bezprawności naruszenia dobra osobistego, ponieważ korzysta w tym zakresie z domniemania bezprawności z art. 24 § 1 zd. 1 k.c.

Strona pozwana Skarb Państwa - Zakład Karny w K. wniosła o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu podali, że faktem jest, iż powód zwrócił się 09.05.2012r. z wnioskiem do dyrektora pozwanej o wyrażenie zgody na uczestniczenie w pogrzebie brata, który miał miejsce w K. w dniu 10.05.2012r. Prośba powoda, zgodnie z obowiązującą procedurą musiała zostać zaopiniowana przez wychowawcę Działu Penitencjarnego. Obie opinie były negatywne ze względu na postawę powoda jak i jego zachowanie w stosunku do przełożonych. Decyzja pozwanej była również negatywna ze względu na negatywną prognozę społeczno-kryminologiczną - uzależnienie powoda od alkoholu. Uczestnictwo powoda w pogrzebie pod konwojem, nie mogło być zrealizowane ze względu na brak stosownego pojazdu na ten dzień. Wcześniej zaplanowane przewozy z innymi osadzonymi uniemożliwiły dowóz powoda pod konwojem na ceremonię pogrzebową.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód R. O. w dniu 09.05.2012r. złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na udział w pogrzebie swojego brata w dniu 10.05.2012r., który miał się odbyć w K., powód wyraził też zgodę na konwój służby więziennej.

(dowód: wniosek k. 28);

Wniosek powoda został zaopiniowany negatywnie przez wychowawcę. Powód miał stwierdzone uzależnienie od alkoholu, pod wpływem którego dokonywał przestępstw, za które był osadzony w Zakładzie Karnym, prognoza społeczno-kryminologiczna była negatywna.

(dowód: opinia k.28, zeznania świadka M. Z. k. 58-58v);

Dyrektor Zakładu Karnego początkowo wyraził zgodę na udział powoda w pogrzebie brata, jednak po negatywnej opinii wychowawcy odmówił tej zgody.

Powód był uzależniony od alkoholu, w warunkach więziennych podjął terapię, w ocenie psychologa udział powoda w pogrzebie brata bez konwoju i dozoru, mógłby skutkować sięgnięciem przez niego po alkohol.

(dowód: zeznania św. A. N. k. 67-68, powoda k. 70-70v);

Powód był zdenerwowany niemożnością udziału w pogrzebie brata, odczuwał to jako "złośliwość" ze strony dyrekcji Zakładu Karnego, tym bardziej, że był to drugi pogrzeb bliskiej osoby, na który nie pozwolono mu pojechać. Ze zmarłym bratem był związany emocjonalnie.

(dowód: zeznania św. A. N. k. 67-68, powoda k. 70-70v);

Sąd zważył:

Niesporne w sprawie jest, że powód R. O. odbywał karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w K.. W dniu 09.05.2012r. otrzymał od matki wiadomość, iż jego brat nie żyje.

Poza sporem jest, że 09.05.2012r. złożył wniosek do dyrektora Zakładu Karnego o zezwolenie na uczestnictwo w pogrzebie brata, który miał się odbyć 10.05.2012r. w K..

Bezsporne jest, że pozwana nie wyraziła zgody na udział powoda w pogrzebie jego brata, z uwagi na negatywną ocenę wychowawcy oraz brak możliwości zapewnienia konwoju na dzień pogrzebu.

Niesporne jest też, że negatywna ocena wychowawcy spowodowana była uzależnieniem powoda od alkoholu oraz faktem, iż za popełnione pod jego wpływem przestępstwa powód był osadzony w Zakładzie Karnym.

Sporna pozostaje natomiast okoliczność czy powód skutecznie może się domagać zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c.

Zgodnie z treścią art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego Sąd może przyznać temu, kogo dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do zmniejszenia skutków naruszenia.

Do bezspornych przesłanek odpowiedzialności na podstawie art. 448 k.c. zalicza się naruszenie dobra osobistego powodujące szkodę niemajątkową i związek przyczynowy między tym naruszeniem, a szkodą niemajątkową, która spowodowana jest naruszeniem (komentarz do art. 448 k.c. A. Rzetecka - Gil Lex 37/2013).

Ponieważ charakter naruszonego dobra osobistego nie jest w art. 448 k.c. bliżej określony, przyjmuje się, że przepis ten ma zastosowanie w razie naruszenia wszelkich dóbr osobistych, zarówno wymienionych w art. 23 k.c. jak i dóbr osobistych w tym przepisie niewymienionych, jeśli korzystają one z ochrony prawa.

To odróżnia ten przepis od art. 445 k.c. gdzie dobra osobiste są wyspecyfikowane. A jednocześnie poszerza zakres chronionych dóbr w porównaniu z tym przepisem, w szczególności na takie dobra jak cześć, dobre imię, sfera życia prywatnego, tajemnica korespondencji (vide komentarz do art. 448 k.c. A. Rzetecka - Gil Lex 37/2013).

Zdaniem Sądu w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda. Dobra osobiste to dobra niemajątkowe przysługujące każdemu człowiekowi związane z jego indywidualnym istnieniem. Artykuł 23 kodeksu cywilnego zawiera katalog dóbr osobistych, przy czym ma on charakter otwarty, albowiem w toku rozwoju cywilizacyjnego ciągle przybywa nowych dóbr, które można zaliczyć do tego katalogu. Niewątpliwie katalog ten obejmuje: zdrowie, wolność, nazwisko, godność, swobodę sumienia, twórczość artystyczną, naukową, tajemnicę korespondencji, prawo do prywatności, prawo do kultu po osobie zmarłej, prawo do pochowania osoby bliskiej.

Dyrektor pozwanego Zakładu Karnego odmówił powodowi zgody na udział w pogrzebie brata (a wcześniej ojca) przez co - zdaniem Sądu - naruszył jego godność, prawo do prywatności i pochowania osoby najbliższej. Pozbawienie powoda możliwości uczestnictwa w szczególnym wydarzeniu jakim jest pogrzeb najbliższego członka rodziny, jest ograniczeniem praw więźnia - powoda R. O., wykraczającym poza obowiązek ochrony porządku publicznego.

Zatem roszczenie powoda o zadośćuczynienie jest zasadne, a zdaniem Sądu odpowiednią kwotą kompensującą krzywdę powoda jest kwota 3.000,00 złotych, taką kwotę Sąd zasądził na rzecz powoda, oddalając dalej idące powództwo.

Na podstawie przepisu § 6 pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu - przyznano pełnomocnikowi z urzędu kwotę 1.476,00 złotych (zawierającą podatek VAT).

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.